

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

14 april 2026

WETSONTWERP
houdende de pensioenhervorming (I)

Amendementen

Zie:

Doc 56 **1405/ (2025/2026)**:

- 001: Wetsontwerp.
- 002: Erratum.
- 003: Amendementen.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

14 avril 2026

PROJET DE LOI
portant la réforme des pensions (I)

Amendements

Voir:

Doc 56 **1405/ (2025/2026)**:

- 001: Projet de loi.
- 002: Erratum.
- 003: Amendements.

03508

Nr. 11 van mevrouw **Schlitz** en de heer **Vanbesien**

Art. 3

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING

Het mechanisme waarmee het pensioenbedrag wordt verminderd, bestraft werknemers die hun beroepsactiviteiten niet uit vrije wil stopzetten, maar daar door ziekte, een door het werk verminderde gezondheid of de arbeidsmarkt toe worden gedwongen. Volgens simulaties van de Federale Pensioendienst zou 44 % van wie een malus riskeert, vóór pensionering arbeidsongeschikt zijn, en bij vrouwen ligt dat percentage op 48 %. De Raad van State heeft opgemerkt dat de indiener van het wetsontwerp niet aantoont dat de maatregelen in het licht van de uit artikel 23 van de Grondwet voortvloeiende standstillverplichting evenredig zijn.

N° 11 de Mme **Schlitz** et M. **Vanbesien**

Art. 3

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

Le mécanisme de réduction de pension pénalise des travailleurs qui cessent leur activité non par libre choix mais sous la contrainte de la maladie, de l'usure professionnelle ou du marché du travail. Les simulations du Service fédéral des pensions révèlent que 44 % des personnes susceptibles d'être soumises au malus étaient en incapacité de travail avant leur départ, et 48 % chez les femmes. Le Conseil d'État a relevé que l'auteur du projet n'apporte pas la démonstration de la proportionnalité des mesures au regard de l'obligation de standstill découlant de l'article 23 de la Constitution.

Sarah Schlitz (Ecolo-Groen)
Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen)

Nr. 12 van mevrouw **Schlitz** en de heer **Vanbesien**

Art. 8

Paragraaf 1 in het voorgestelde artikel 5bis weglaten.

VERANTWOORDING

Dezelfde motiveringen als die van het voorgaande amendement zijn op het werknemersstelsel van toepassing. De malus treft vooral wie door factoren buiten de eigen wil om (ziekte, verminderde gezondheid, arbeidsmarktomstandigheden) een onderbroken loopbaan heeft gehad en er niet bewust voor gekozen heeft vervroegd te stoppen met werken.

N° 12 de Mme **Schlitz** et M. **Vanbesien**

Art. 8

Dans l'article 5bis proposé, supprimer le paragraphe 1er.

JUSTIFICATION

Les mêmes motifs que ceux exposés à l'amendement précédent s'appliquent dans le régime des travailleurs salariés. Le malus frappe en premier lieu ceux dont la carrière a été fragmentée par des contraintes subies (maladie, usure, conditions du marché du travail) et non par un choix délibéré d'arrêt anticipé.

Sarah Schlitz (Ecolo-Groen)
Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen)

Nr. 13 van mevrouw **Schlitz** en de heer **Vanbesien**

Art. 14

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING

Het gewaarborgd minimumrustpensioen vormt het basisvangnet tegen armoede op het einde van iemands beroepsactieve leven. Wanneer het pensioenvermindingsmechanisme op dat bedrag wordt toegepast, valt dat vangnet weg voor de begunstigen van het gewaarborgd minimumrustpensioen, waarvan het bedrag al het laagst is. Net voor hen werd dat minimumpensioen ingesteld. Die bepaling staat haaks op het doel zelf van het minimumpensioen en dient te worden weggelaten, ongeacht het feit of het verminderingsmechanisme in het algemeen al dan niet zal worden ingesteld.

N° 13 de Mme **Schlitz** et M. **Vanbesien**

Art. 14

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

La pension minimum garantie est le filet de protection fondamental contre la pauvreté en fin de vie active. Appliquer le mécanisme de réduction à ce montant revient à amputer cette protection pour les bénéficiaires dont la pension est la plus faible (précisément ceux pour lesquels ce plancher a été institué). Cette disposition est contraire à la finalité même de la pension minimum et doit être supprimée, indépendamment du sort réservé au mécanisme de réduction en général.

Sarah Schlitz (Ecolo-Groen)
Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen)

Nr. 14 van mevrouw **Schlitz** en de heer **Vanbesien**

Art. 16

In het voorgestelde derde streepje de volgende wijzigingen aanbrengen:

1° de woorden “minstens 234 dagen” vervangen door de woorden “minstens 156 dagen”;

2° de woorden “24, § 1, 25, § 1, 26, § 1, 27, § 1, en 28, § 1” vervangen door de woorden “24, §§ 1 en 2, 25, §§ 1 en 2, 26, §§ 1 en 2, 27, §§ 1 en 2, en 28, §§ 1 en 2”.

VERANTWOORDING

Het amendement betreft het voorgestelde artikel 46, § 1, derde lid, derde streepje, van de wet van 15 mei 1984.

De drempel van 234 dagen (driekwart van een voltijdse baan) is wiskundig gezien onsamenhangend: volgens de algemene regeling van 60 jaar/44 loopbaan jaren zijn minimaal $44 \times 156 = 6864$ dagen vereist, terwijl de nieuwe toegangspoort $42 \times 234 = 9828$ dagen vereist. Dat is maar liefst 43 % meer. De nieuwe toegangspoort is dus een pak veeleisender dan de algemene regeling, waardoor die geen enkel voordeel meer biedt voor wie die net het hardst nodig zou hebben.

De drempel van 156 dagen (een halftijdse baan) is samenhangend met de overige parameters van het wetsontwerp en vormt een gerechtvaardigd verschil ten opzichte van de algemene drempel van 104 dagen, waarmee wordt voldaan aan de specifieke eis inzake werkintensiteit voor die toegangspoort. Met de opname van de in paragraaf 2 vermelde periodes (ouderschaps-, zorg-, geboorte-, adoptieverlof) wordt uitvoering gegeven aan artikel 8 van Richtlijn 2019/1158.

N° 14 de Mme **Schlitz** et M. **Vanbesien**

Art. 16

Dans le troisième tiret proposé, apporter les modifications suivantes:

1° remplacer les mots “au moins 234 jours” par les mots “au moins 156 jours”;

2° remplacer les mots “24, § 1er, 25, § 1er, 26, § 1er, 27, § 1er, et 28, § 1er” par les mots “24, §§ 1er et 2, 25, §§ 1er et 2, 26, §§ 1er et 2, 27, §§ 1er et 2, et 28, §§ 1er et 2”.

JUSTIFICATION

L'amendement concerne l'article 46, § 1er, alinéa 3, 3e tiret, proposé, de la loi du 15 mai 1984.

Le seuil de 234 jours (trois quarts d'un temps plein) est mathématiquement incohérent: la voie générale de 60 ans/44 années impose $44 \times 156 = 6.864$ jours au minimum, tandis que la porte spéciale impose $42 \times 234 = 9.828$ jours, soit 43 % de plus. La porte est donc plus exigeante que la voie générale, ce qui lui ôte tout caractère avantageux pour ceux qui en auraient le plus besoin.

Le seuil de 156 jours (un mi-temps) est cohérent avec les autres paramètres du projet et constitue un différentiel justifié par rapport au seuil général de 104 jours, matérialisant l'exigence de densité propre à cette voie. L'inclusion des périodes du paragraphe 2 (congé parental, aidant proche, naissance, adoption) donne effet à l'article 8 de la directive 2019/1158.

Sarah Schlitz (Ecolo-Groen)
Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen)

Nr. 15 van mevrouw **Schlitz** en de heer **Vanbesien**

Art. 19

De bepaling onder 1° weglaten.

VERANTWOORDING

De bepaling onder 1° verhoogt de dagelijkse drempel voor vervroegd pensioen van 104 dagen (een derde van een voltijdse baan, drempel die sinds de hervorming van 2012 van kracht is) naar 156 dagen (een halftijdse baan). Die wijziging, die werknemers die gedurende één of meerdere jaren minder dan halftijds hebben gewerkt structureel uitsluit van het vervroegd pensioen, treft in de eerste plaats vrouwen (meer dan 70 % van de deeltijdwerkers) en er wordt geen enkele rechtvaardiging gegeven voor het ontbreken van een indirect discriminerend effect op grond van geslacht, zoals de Raad van State uitdrukkelijk had gevraagd.

N° 15 de Mme **Schlitz** et M. **Vanbesien**

Art. 19

Supprimer le 1°.

JUSTIFICATION

Le 1° relève le seuil journalier pour la pension anticipée de 104 jours (un tiers d'un temps plein, seuil en vigueur depuis la réforme de 2012) à 156 jours (un mi-temps). Cette modification, qui exclut structurellement de la pension anticipée tout travailleur ayant travaillé à moins d'un mi-temps pendant une ou plusieurs années, frappe en premier lieu les femmes (plus de 70 % des travailleurs à temps partiel) et ne fait l'objet d'aucune justification quant à l'absence d'effet discriminatoire indirect fondé sur le genre, ainsi que le Conseil d'État l'a expressément demandé.

Sarah Schlitz (Ecolo-Groen)
Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen)

Nr. 16 van mevrouw **Schlitz** en de heer **Vanbesien**

Art. 19

In de voorgestelde bepaling onder 6° de volgende wijzigingen aanbrengen:

1° de woorden “van elk ten minste 234 dagen” **vervangen door de woorden** “*van elk ten minste 156 dagen*”;

2° de woorden “de artikelen 24, § 1, 25, § 1, 26, § 1, 27, § 1, en 28, § 1” **vervangen door de woorden** “*de artikelen 24, §§ 1 en 2, 25, §§ 1 en 2, 26, §§ 1 en 2, 27, §§ 1 en 2, en 28, §§ 1 en 2*”.

VERANTWOORDING

Deze wijziging heeft dezelfde strekking als het amendement op artikel 16, ter wille van de samenhang tussen de stelsels.

N° 16 de Mme **Schlitz** et M. **Vanbesien**

Art. 19

Dans le 6° proposé, apporter les modifications suivantes:

1° remplacer les mots “de chacune au moins 234 jours” **par les mots** “*de chacune au moins 156 jours*”;

2° remplacer les mots “articles 24, § 1er, 25, § 1er, 26, § 1er, 27, § 1er, et 28, § 1er” **par les mots** “*articles 24, §§ 1er et 2, 25, §§ 1er et 2, 26, §§ 1er et 2, 27, §§ 1er et 2, et 28, §§ 1er et 2*”.

JUSTIFICATION

Cette modification est apportée dans le même sens que l'amendement relatif à l'article 16, par cohérence entre les régimes.

Sarah Schlitz (Ecolo-Groen)
Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen)

Nr. 17 van mevrouw **Schlitz** en de heer **Vanbesien**

Art. 33/1 (*nieuw*)

In hoofdstuk 4, afdeling 5, een artikel 33/1 invoegen, luidende:

“Art. 33/1. § 1. In afwijking op de algemene regels van de werkvoorwaarde wordt met inachtneming van de bij dit artikel bepaalde voorwaarden aan de begunstigde een fictief krediet van loopbaandagen toegekend voor het bepalen van de in artikel 46, § 1, derde lid, derde streepje, van de wet van 15 mei 1984 en in artikel 4, § 3, 6°, van het koninklijk besluit van 23 december 1996 bedoelde voorwaarde van 42 kalenderjaren.

§ 2. Het fictieve krediet bedraagt 78 dagen per kind dat op 1 januari van het desbetreffende kalenderjaar jonger is dan 12 jaar. Het wordt uitsluitend toegekend voor de kwartalen waarin de begunstigde geen beroep-sinkomen ontvangt, geen uitkering geniet die reeds een gelijkgestelde periode voor de pensioenberekening oplevert, alsook de ouder is van het kind in de zin van de regelgeving inzake kinderbijslag.

§ 3. Het krediet wordt voor elk kind apart berekend en kan worden gecumuleerd. Het totaal van de fictieve dagen en van de werkelijk gepresteerde of gelijkgestelde dagen in een kalenderjaar mag niet meer bedragen dan het equivalent van een voltijds arbeidsjaar.

§ 4. Het fictieve krediet levert geen enkel aanvullend pensioenrecht op en heeft geen enkele invloed op het pensioenbedrag. Het is van toepassing binnen de pensioenstelsels voor de werknemers, de zelfstandigen en de ambtenaren.”.

VERANTWOORDING

Ouders die beslissen minder te werken om de zorg voor hun jonge kinderen op te nemen zonder dat ze daarvoor gebruikmaken van de formele ouderschapsverlofregelingen, worden benadeeld door de voorwaarde van 42 loopbaanjaren om op 60 jaar met pensioen te kunnen gaan. Dit amendement strekt ertoe dat nadeel ongedaan te maken zonder dat dat leidt

N° 17 de Mme **Schlitz** et M. **Vanbesien**

Art. 33/1 (*nouveau*)

Dans le chapitre 4, section 5, insérer un article 33/1, rédigé comme suit:

“Art. 33/1. § 1er. Par dérogation aux règles générales de la condition de travail, un crédit fictif de jours de carrière est accordé au bénéficiaire, dans les conditions prévues au présent article, pour la détermination de la condition de 42 années civiles prévue à l'article 46, § 1er, alinéa 3, troisième tiret, de la loi du 15 mai 1984 et à l'article 4, § 3, 6°, de l'arrêté royal du 23 décembre 1996.

§ 2. Le crédit fictif est de 78 jours par enfant de moins de 12 ans au 1er janvier de l'année civile concernée. Il est accordé exclusivement pour les trimestres durant lesquels le bénéficiaire ne perçoit pas de rémunération professionnelle, ne bénéficie pas d'une allocation générant déjà une période assimilée pour le calcul de la pension, et est le parent de l'enfant au sens de la réglementation relative aux allocations familiales.

§ 3. Le crédit est calculé séparément par enfant et est cumulable. Le total des jours fictifs et des jours réellement prestés ou assimilés dans une année civile ne peut excéder l'équivalent d'une année à temps plein.

§ 4. Le crédit fictif ne génère aucun droit supplémentaire à pension et n'a aucun effet sur le montant de la pension. Il s'applique dans les régimes de pension des travailleurs salariés, des travailleurs indépendants et des fonctionnaires.”.

JUSTIFICATION

Les parents qui réduisent leur activité pour de jeunes enfants sans recourir aux dispositifs formels de congé parental sont pénalisés dans la condition de 42 années nécessaire pour accéder à la pension par la porte de la retraite à 60 ans. Cet amendement neutralise cette pénalisation sans créer de droits à pension supplémentaires ni d'impact budgétaire

tot bijkomende pensioenrechten of tot een begrotingsimpact op de pensioenbedragen. Het is in overeenstemming met Richtlijn 2019/1158.

sur les montants de pension. Il est conforme à la directive 2019/1158.

Sarah Schlitz (Ecolo-Groen)
Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen)

Nr. 18 van mevrouw **Schlitz** en de heer **Vanbesien**

A) Art. 24

In paragraaf 1 het tweede lid weglaten.

B) Art. 27

In paragraaf 1 het tweede lid weglaten.

VERANTWOORDING

De beperking tot 30 kalenderdagen is in strijd met de verzekeringslogica van de sociale zekerheid. De Raad van State heeft in dat verband gewezen op een interne tegenstrijdigheid in de tekst. De beperking treft structureel oudere werknemers en mensen met chronische aandoeningen doordat de toegang tot vervroegd pensioen en de vrijstelling van de malus afhankelijk wordt gemaakt van een fysieke geschiktheid die net is afgenomen als gevolg van onder meer de leeftijd of de loopbaan.

N° 18 de Mme **Schlitz** et M. **Vanbesien**

A) Art. 24

Dans le paragraphe 1er, supprimer l'alinéa 2.

B) Art. 27

Dans le paragraphe 1er, supprimer l'alinéa 2.

JUSTIFICATION

La limitation à 30 jours calendriers est contraire à la logique assurantielle de la sécurité sociale. Le Conseil d'État a relevé une contradiction interne dans le texte sur ce point. Cette limite frappe structurellement les travailleurs âgés et les personnes atteintes de maladies chroniques, conditionnant l'accès à la pension anticipée et l'exemption du malus à une aptitude physique que l'âge ou la carrière ont précisément contribué à réduire.

Sarah Schlitz (Ecolo-Groen)
Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen)

Nr. 19 van mevrouw **Schlitz** en de heer **Vanbesien**

Art. 78

De bepaling onder 4° weglaten.

VERANTWOORDING

In de bepaling onder 4° wordt het perequatiepercentage met ingang van 1 juli 2026 fictief vastgesteld op 0,00 %. Die wettelijke fictie komt neer op het afschaffen van het mechanisme zonder dat de opheffing ervan formeel wordt vastgelegd. Perequatie garandeert dat de waarde van de pensioenen in de publieke sector niet afneemt ten opzichte van de evolutie van de verloning van de actieve bevolking. De indiener van het wetsontwerp toont niet aan dat die achteruitgang evenredig is vanuit het oogpunt van de standstillverplichting.

N° 19 de Mme **Schlitz** et M. **Vanbesien**

Art. 78

Supprimer le 4°.

JUSTIFICATION

Le 4° fixe fictivement le pourcentage de péréquation à 0,00 % à partir du 1er juillet 2026. Cette fiction légale revient à supprimer le mécanisme sans en assumer formellement l'abrogation. La péréquation garantit que la valeur des pensions du secteur public ne s'érode pas par rapport à l'évolution des rémunérations des actifs. L'auteur du projet n'apporte pas la démonstration de la proportionnalité de cette régression au regard de l'obligation de standstill.

Sarah Schlitz (Ecolo-Groen)
Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen)

Nr. 20 van mevrouw **Schlitz** en de heer **Vanbesien**

Art. 139

In de bepaling onder 2° het voorgestelde lid vervangen door:

“Indien in de berekening van een rustpensioen diensten worden opgenomen die na 31 december 2026 zijn gepresteerd door een persoon wiens eerste benoeming in de publieke sector na die datum plaatsvond, worden de eventuele aan die diensten verbonden tantièmes die voordeliger zijn dan het tantième 1/60, vervangen door het tantième 1/60. Voor personen die op 31 december 2026 al in dienst zijn, blijven de tantièmes die van toepassing zijn op de na die datum verrichte diensten, dezelfde als die welke op die datum van kracht zijn.”

VERANTWOORDING

De regeling van artikel 139, 2°, treedt in werking op basis van de datum waarop de diensten zijn verricht (na 31 december 2026). Dat tijds criterium is coherent met een beperking voor nieuwkomers: enkel ambtenaren wier eerste benoeming plaatsvindt na 31 december 2026 hebben hun verwachtingen niet kunnen afstemmen op de bestaande preferentiële tantièmes.

Voor ambtenaren die reeds in dienst zijn, vormen de tantièmes een compensatie voor de objectieve beperkingen die zij gedurende hun loopbaan hebben aanvaard. Het wijzigen van de berekeningsregels tijdens hun loopbaan schaadt hun terechte vertrouwen. Deze beperking is evenredig en voldoet aan de eis van de Raad van State.

N° 20 de Mme **Schlitz** et M. **Vanbesien**

Art. 139

Dans le 2°, remplacer l’alinéa proposé par ce qui suit:

“Lorsque dans le calcul d’une pension de retraite interviennent des services prestés après le 31 décembre 2026 par une personne dont la première nomination dans le secteur public est intervenue après cette date, les éventuels tantièmes plus favorables que le tantième 1/60° rattachés à ces services sont remplacés par le tantième 1/60°. Pour les personnes déjà en service au 31 décembre 2026, les tantièmes applicables aux services prestés après cette date restent ceux en vigueur à cette date.”

JUSTIFICATION

Le mécanisme de l’article 139, 2°, est déclenché par la date des services rendus (après le 31/12/2026). Ce critère temporel est cohérent avec une limitation aux nouveaux entrants: seuls les agents dont la première nomination intervient après le 31 décembre 2026 n’ont pas pu organiser leurs attentes en fonction des tantièmes préférentiels existants.

Pour les agents déjà en service, les tantièmes représentent la contrepartie de contraintes objectives acceptées tout au long de leur carrière. Leur modifier les règles de calcul en cours de carrière porte atteinte à la confiance légitime. Cette limitation est proportionnée et répond à l’exigence posée par le Conseil d’État.

Sarah Schlitz (Ecolo-Groen)
Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen)

Nr. 21 van mevrouw **Schlitz** en de heer **Vanbesien**

Art. 140

Het voorgestelde lid vervangen door:

“De in het eerste lid vermelde breuk wordt vervangen door $[a \times (3,75 / 180) \times (t / 12)]$ voor de diensten gepresteerd tussen 31 december 2011 en 1 januari 2027, en voor de diensten gepresteerd na 31 december 2026 door personen van wie de eerste vaste benoeming in de overheidssector uiterlijk op 31 december 2026 plaatsvond. Voor de diensten gepresteerd na 31 december 2026 door personen van wie de eerste vaste benoeming in de overheidssector na die datum plaatsvond, wordt de breuk vervangen door $[a \times (3,75 / 225) \times (t / 12)]$.”

VERANTWOORDING

Het amendement heeft betrekking op artikel 5, § 2, tweede lid, van de wet van 8 december 1976.

Ter wille van de strikte samenhang met het amendement op artikel 139 wordt dezelfde beperking tot instromers toegepast op de berekeningswijze voor mandatarissen. Het criterium is identiek: het is de datum van de eerste benoeming die bepaalt of iemand terecht kan verwachten dat de geldende berekeningsregels van kracht blijven.

N° 21 de Mme **Schlitz** et M. **Vanbesien**

Art. 140

Remplacer l’alinéa proposé par ce qui suit:

“La fraction reprise à l’alinéa 1er est remplacée par $[a \times (3,75 / 180) \times (t / 12)]$ pour les services prestés entre le 31 décembre 2011 et le 1er janvier 2027, ainsi que pour les services prestés après le 31 décembre 2026 par des personnes dont la première nomination dans le secteur public est intervenue au plus tard le 31 décembre 2026. Pour les services prestés après le 31 décembre 2026 par des personnes dont la première nomination dans le secteur public est intervenue après cette date, la fraction est remplacée par $[a \times (3,75 / 225) \times (t / 12)]$.”

JUSTIFICATION

L’amendement concerne l’article 5, § 2, aliéna 2, de la loi du 8 décembre 1976.

Par cohérence stricte avec l’amendement relatif à l’article 139, la même logique de limitation aux nouveaux entrants s’applique à la formule de calcul des mandataires. Le critère est identique: c’est la date de la première nomination qui détermine si la personne pouvait légitimement anticiper le maintien des règles de calcul en vigueur.

Sarah Schlitz (Ecolo-Groen)
Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen)

Nr. 22 van mevrouw **Schlitz** en de heer **Vanbesien**

Art. 50/1, 77/1, 140/1 en 156/1 (*nieuw*)

A) Art. 50/1 (*nieuw*)

In boek 5, titel 1, hoofdstuk 2, een artikel 50/1 invoegen, luidende:

“Art. 50/1. De bepalingen van dit boek mogen, voor de ambtenaren die op 31 december 2026 in dienst zijn, niet tot gevolg hebben dat het bedrag van het rustpensioen, dat bij eenzelfde loopbaan en dezelfde uittredingsvoorwaarden zou voortvloeien uit de toepassing van de op die datum geldende bepalingen, wordt verlaagd, noch dat de leeftijd of de aanvangsdatum van het pensioen wordt uitgesteld ten opzichte van wat het gevolg zou zijn geweest van de toepassing van de vóór die datum geldende bepalingen.”

B) Art. 77/1 (*nieuw*)

In boek 6, titel III, een artikel 77/1 invoegen, luidende:

“Art. 77/1. De bepalingen van dit boek mogen, voor de ambtenaren die op 31 december 2026 in dienst zijn, niet tot gevolg hebben dat het bedrag van het rustpensioen, dat bij eenzelfde loopbaan en dezelfde uittredingsvoorwaarden zou voortvloeien uit de toepassing van de op die datum geldende bepalingen, wordt verlaagd, noch dat de leeftijd of de aanvangsdatum van het pensioen wordt uitgesteld ten opzichte van wat het gevolg zou zijn geweest van de toepassing van de vóór die datum geldende bepalingen.”

C) Art. 140/1 (*nieuw*)

In boek 9, titel 2, een artikel 140/1 invoegen, luidende:

“Art. 140/1. De bepalingen van dit boek mogen, voor de ambtenaren die op 31 december 2026 in dienst zijn, niet tot gevolg hebben dat het bedrag van het rustpensioen, dat bij eenzelfde loopbaan en dezelfde uittredingsvoorwaarden zou voortvloeien uit de toepassing

N° 22 de Mme **Schlitz** et M. **Vanbesien**

Art. 50/1, 77/1, 140/1 et 156/1 (*nouveaux*)

A) Art. 50/1 (*nouveau*)

Dans le livre 5, titre Ier, chapitre 2, insérer un article 50/1, rédigé comme suit:

“Art. 50/1. Les dispositions du présent livre ne peuvent avoir pour effet, pour les agents en service au 31 décembre 2026, de réduire le montant de la pension de retraite qui résulterait, pour une même carrière et les mêmes conditions de départ, de l’application des dispositions en vigueur à cette date, ni de reporter l’âge ou la date de prise de cours de la pension par rapport à ce qui aurait résulté de l’application des dispositions en vigueur avant cette date.”

B) Art. 77/1 (*nouveau*)

Dans le livre 6, titre III, insérer un article 77/1, rédigé comme suit:

“Art. 77/1. Les dispositions du présent livre ne peuvent avoir pour effet, pour les agents en service au 31 décembre 2026, de réduire le montant de la pension de retraite qui résulterait, pour une même carrière et les mêmes conditions de départ, de l’application des dispositions en vigueur à cette date, ni de reporter l’âge ou la date de prise de cours de la pension par rapport à ce qui aurait résulté de l’application des dispositions en vigueur avant cette date.”

C) Art. 140/1 (*nouveau*)

Dans le livre 9, titre II, insérer un article 140/1, rédigé comme suit:

“Art. 140/1. Les dispositions du présent livre ne peuvent avoir pour effet, pour les agents en service au 31 décembre 2026, de réduire le montant de la pension de retraite qui résulterait, pour une même carrière et les mêmes conditions de départ, de l’application des

van de op die datum geldende bepalingen, wordt verlaagd, noch dat de leeftijd of de aanvangsdatum van het pensioen wordt uitgesteld ten opzichte van wat het gevolg zou zijn geweest van de toepassing van de vóór die datum geldende bepalingen.”

D) Art. 156/1 (nieuw)

In boek 10, titel 4, een artikel 156/1 invoegen, luidende:

“Art. 156/1. De bepalingen van dit boek mogen, voor de ambtenaren die op 31 december 2026 in dienst zijn, niet tot gevolg hebben dat het bedrag van het rustpensioen, dat bij eenzelfde loopbaan en dezelfde uitredingsvoorwaarden zou voortvloeien uit de toepassing van de op die datum geldende bepalingen, wordt verlaagd, noch dat de leeftijd of de aanvangsdatum van het pensioen wordt uitgesteld ten opzichte van wat het gevolg zou zijn geweest van de toepassing van de vóór die datum geldende bepalingen.”

VERANTWOORDING

De boeken 5, 6, 9 en 10 leiden, in elkaar aanvullende domeinen, tot een afkalking van de pensioenrechten van ambtenaren tijdens hun loopbaan. Boek 5 verlengt de referentieperiode van de berekening op grond van het geboortejaar. Boek 6 beperkt de toelaatbaarheid van verlof- en afwezigheidsperiodes. Boek 9 (artikel 138) verlaagt de verhogingscoëfficiënt naargelang van de pensioendatum. Boek 10 verhoogt de preferentiële pensioenleeftijden voor militairen en het rijdend personeel van HR Rail.

De non-regressieclausule is omwille van de samenhang opgenomen in één enkel amendement voor alle vier de boeken; het zou immers niet logisch zijn in die clausule te voorzien voor één boek en niet ook voor alle andere. Ze vormt een aanvulling op het keuzerecht door te waarborgen dat het cumulatieve effect van alle wijzigingen niet leidt tot een pensioen dat lager is dan het pensioen waarop de ambtenaar redelijkerwijs kon rekenen.

dispositions en vigueur à cette date, ni de reporter l'âge ou la date de prise de cours de la pension par rapport à ce qui aurait résulté de l'application des dispositions en vigueur avant cette date.”

D) Art. 156/1 (nouveau)

Dans le livre 10, titre IV, insérer un article 156/1, rédigé comme suit:

“Art. 156/1 Les dispositions du présent livre ne peuvent avoir pour effet, pour les agents en service au 31 décembre 2026, de réduire le montant de la pension de retraite qui résulterait, pour une même carrière et les mêmes conditions de départ, de l'application des dispositions en vigueur à cette date, ni de reporter l'âge ou la date de prise de cours de la pension par rapport à ce qui aurait résulté de l'application des dispositions en vigueur avant cette date.”

JUSTIFICATION

Les Livres 5, 6, 9 et 10 opèrent, dans des domaines complémentaires, un recul des droits à pension des agents en cours de carrière. Le Livre 5 prolonge la période de référence du calcul selon l'année de naissance. Le Livre 6 restreint l'admissibilité des périodes de congé et d'absence. Le Livre 9 (article 138) réduit les coefficients de majoration selon la date de pension. Le Livre 10 relève les âges préférentiels pour les militaires et le personnel roulant de HR Rail.

La clause de non-régression est prévue dans un seul amendement couvrant les quatre livres, par cohérence; il serait en effet incohérent de la prévoir pour l'un d'eux sans la prévoir pour les autres. Elle complète le droit d'option en garantissant que l'effet cumulé de l'ensemble des modifications n'aboutit pas à une pension inférieure à celle que l'agent pouvait légitimement anticiper.

Sarah Schlitz (Ecolo-Groen)
Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen)

Nr. 23 van mevrouw **Schlitz** en de heer **Vanbesien**

A) Art. 140/2 (*nieuw*)

In boek 9, titel II, een artikel 140/2 invoegen, luidende:

“Art. 140/2. Binnen een termijn van een jaar na de inwerkingtreding van dit boek legt de regering aan de Kamer van volksvertegenwoordigers een verslag voor waarin de gevolgen worden geëvalueerd van de wijziging van de tantièmes en van de verhogingscoëfficiënten voor de beroepen die zwaar van aard zijn, met name in het onderwijs, bij de politie, bij de brandweer en de actieve diensten. Dat verslag onderzoekt de gevolgen voor de aantrekkelijkheid van die loopbanen, het mogelijke aantal extra vervroegde pensioneringen en de ongelijkheden tussen beroepsgroepen.”

B) Art. 156/2 (*nieuw*)

In boek 10, titel IV, een artikel 156/2 invoegen, luidende:

“Art. 156/2. Binnen de twee jaar na de inwerkingtreding van dit boek legt de regering aan de Kamer van volksvertegenwoordigers een evaluatieverslag voor over de gevolgen van de verhoging van de preferentiële pensioenleeftijden voor de aantrekkelijkheid van de betrokken loopbanen, de zwaarte van de loopbaaneinden, de eventuele vervroegde pensioneringen, de herplaatsingen en de operationele houdbaarheid van de betrokken diensten, in vergelijking met de indicatoren die vóór de inwerkingtreding van dit boek zijn vastgesteld.”

VERANTWOORDING

De boeken 9 en 10 hebben beide betrekking op dezelfde beroepen (met name de actieve diensten, de politie en de beroepsbrandweer) en hun cumulatieve effecten op de

N° 23 de Mme **Schlitz** et M. **Vanbesien**

A) Art. 140/2 (*nouveau*)

Dans le livre 9, titre II, insérer un article 140/2, rédigé comme suit:

“Art. 140/2. Dans un délai d’un an à compter de l’entrée en vigueur du présent livre, le gouvernement remet à la Chambre des représentants un rapport évaluant l’impact de la modification des tantièmes et des coefficients de majoration sur les métiers caractérisés par une pénibilité particulière, notamment dans l’enseignement, les services de police, les services d’incendie et les fonctions actives. Ce rapport examine l’impact sur l’attractivité de ces carrières, les éventuels départs anticipés supplémentaires et les inégalités entre catégories professionnelles.”

B) Art. 156/2 (*nouveau*)

Dans le livre 10, titre IV, insérer un article 156/2, rédigé comme suit:

“Art. 156/2. Dans les deux ans suivant l’entrée en vigueur du présent livre, le gouvernement transmet à la Chambre des représentants un rapport d’évaluation sur les effets du relèvement des âges de pension préférentiels sur l’attractivité des carrières concernées, la pénibilité des fins de carrière, les éventuels départs anticipés, les reclassements et la soutenabilité opérationnelle des services concernés, en comparaison avec les indicateurs relevés avant l’entrée en vigueur du présent livre.”

JUSTIFICATION

Les livres 9 et 10 affectent conjointement les mêmes métiers (notamment les services actifs, la police et les pompiers professionnels) et leurs effets cumulés sur l’attractivité et la

aantrekkelijkheid en houdbaarheid van die loopbanen kunnen niet afzonderlijk worden beoordeeld. Een gezamenlijk verslag maakt een samenhangende beoordeling mogelijk van de alomvattende gevolgen van de hervorming voor die beroepen.

soutenabilité de ces carrières ne peuvent être appréciées séparément. Un rapport conjoint permet une évaluation cohérente de l'impact global de la réforme sur ces métiers.

Sarah Schlitz (Ecolo-Groen)
Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen)

Nr. 24 van mevrouw **Schlitz** en de heer **Vanbesien**

Art. 161

In het voorgestelde artikel 3 de volgende wijzigingen aanbrengen:

1° paragraaf 4 weglaten;

2° in paragraaf 2, derde lid:

a) de woorden “ten minste 3 kwartalen” vervangen door de woorden “ten minste 2 kwartalen”;

b) de woorden “ten minste 234 dagen” vervangen door de woorden “ten minste 156 dagen”;

3° in paragraaf 2 het vierde lid weglaten.

VERANTWOORDING

Dit amendement betreft artikel 3 van het koninklijk besluit van 30 januari 1997.

Dezelfde redenen die voor de publieke sector en het werknemersstelsel werden aangevoerd, gelden voor het zelfstandigenstelsel. De loopbanen van zelfstandigen zijn van nature onregelmatiger. De correctie van de toegangspoort 60/42 (2 kwartalen in plaats van 3, 156 dagen in plaats van 234) zorgt voor dezelfde samenhang als bij de andere stelsels.

N° 24 de Mme **Schlitz** et M. **Vanbesien**

Art. 161

Dans l'article 3 proposé, apporter les modifications suivantes:

1° supprimer le paragraphe 4;

2° dans le paragraphe 2, alinéa 3:

a) remplacer les mots “au moins 3 trimestres” par les mots “au moins 2 trimestres”;

b) remplacer les mots “au moins 234 jours” par les mots “au moins 156 jours”;

3° dans le paragraphe 2, supprimer l'alinéa 4.

JUSTIFICATION

Le présent amendement concerne l'article 3 de l'arrêté royal du 30 janvier 1997.

Les mêmes motifs que ceux exposés pour le secteur public et le régime salarié s'appliquent dans le régime des travailleurs indépendants. Les carrières indépendantes sont structurellement plus irrégulières. La correction de la porte 60/42 (2 trimestres au lieu de 3, 156 jours au lieu de 234) applique la même cohérence que pour les autres régimes.

Sarah Schlitz (Ecolo-Groen)
Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen)

Nr. 25 van mevrouw **Schlitz** en de heer **Vanbesien**

Art. 15/1, 21/1, 45/1, 50/1, 77/1, 81/1, 134/1, 140/1, 156/1, 164/1 en 168 (*nieuw*)

A) Art. 15/1 (*nieuw*)

In boek 2, titel II, een artikel 15/1 invoegen, luidende:

“Art. 15/1. Binnen de twee jaar na de inwerkingtreding van dit boek legt de regering aan de Kamer van volksvertegenwoordigers een evaluatieverslag voor over de maatschappelijke, per gender uitgesplitste en distributieve effecten van de erin vervatte bepalingen. Dat verslag, dat op basis van de simulaties van de Federale Pensioendienst wordt opgesteld, onderzoekt inzonderheid:

1° de impact op het armoederisico voor wie ouder is dan 65, uitgesplitst per stelsel, gender en pensioenkwintiel;

2° de specifieke effecten van de hervorming op deeltijdwerkers, op wie een onderbroken loopbaan heeft, op mantelzorgers en op wie arbeidsongeschikt is;

3° de evolutie van het gemiddelde pensioenbedrag in vergelijking met de verloning van de beroepsactieven.

Voordat het verslag bij de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt ingediend, wordt het voor advies voorgelegd aan het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.”

B) Art. 21/1 (*nieuw*)

In boek 3, titel III, een artikel 21/1 invoegen, luidende:

“Art. 21/1. Binnen de twee jaar na de inwerkingtreding van dit boek legt de regering aan de Kamer van volksvertegenwoordigers een evaluatieverslag voor over de maatschappelijke, per gender uitgesplitste en distributieve effecten van de erin vervatte bepalingen.

N° 25 de Mme **Schlitz** et M. **Vanbesien**

Art. 15/1, 21/1, 45/1, 50/1, 77/1, 81/1, 134/1, 140/1, 156/1, 164/1 et 168 (*nouveaux*)

A) Art. 15/1 (*nouveau*)

Dans le livre 2, titre II, insérer un article 15/1, rédigé comme suit:

“Art. 15/1. Dans les deux ans suivant l’entrée en vigueur du présent livre, le gouvernement transmet à la Chambre des représentants un rapport d’évaluation portant sur les effets sociaux, genrés et distributifs des dispositions qu’il contient. Ce rapport, établi sur la base des simulations du Service fédéral des pensions, examine notamment:

1° l’impact sur le risque de pauvreté des personnes de plus de 65 ans, ventilé par régime, par genre et par quintile de pension;

2° les effets spécifiques sur les travailleurs à temps partiel, les carrières interrompues, les aidants proches et les personnes en incapacité de travail;

3° l’évolution du niveau moyen des pensions par rapport aux rémunérations des actifs.

Ce rapport est soumis pour avis à l’Institut pour l’égalité des femmes et des hommes préalablement à son dépôt à la Chambre des représentants.”

B) Art. 21/1 (*nouveau*)

Dans le livre 3, titre III, insérer un article 21/1, rédigé comme suit:

“Art. 21/1. Dans les deux ans suivant l’entrée en vigueur du présent livre, le gouvernement transmet à la Chambre des représentants un rapport d’évaluation portant sur les effets sociaux, genrés et distributifs des dispositions qu’il contient. Ce rapport, établi sur la

Dat verslag, dat op basis van de simulaties van de Federale Pensioendienst wordt opgesteld, onderzoekt inzonderheid:

1° de impact op het armoederisico voor wie ouder is dan 65, uitgesplitst per stelsel, gender en pensioenkwintiel;

2° de specifieke effecten van de hervorming op deeltijdwerkers, op wie een onderbroken loopbaan heeft, op mantelzorgers en op wie arbeidsongeschikt is;

3° de evolutie van het gemiddelde pensioenbedrag in vergelijking met de verloning van de beroepsactieven.

Voordat het verslag bij de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt ingediend, wordt het voor advies voorgelegd aan het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.”

C) Art. 45/1 (nieuw)

In boek 4, titel III, een artikel 45/1 invoegen, luidende:

“Art. 45/1. Binnen de twee jaar na de inwerkingtreding van dit boek legt de regering aan de Kamer van volksvertegenwoordigers een evaluatieverslag voor over de maatschappelijke, per gender uitgesplitste en distributieve effecten van de erin vervatte bepalingen. Dat verslag, dat op basis van de simulaties van de Federale Pensioendienst wordt opgesteld, onderzoekt inzonderheid:

1° de impact op het armoederisico voor wie ouder is dan 65, uitgesplitst per stelsel, gender en pensioenkwintiel;

2° de specifieke effecten van de hervorming op deeltijdwerkers, op wie een onderbroken loopbaan heeft, op mantelzorgers en op wie arbeidsongeschikt is;

3° de evolutie van het gemiddelde pensioenbedrag in vergelijking met de verloning van de beroepsactieven.

base des simulations du Service fédéral des pensions, examine notamment:

1° l’impact sur le risque de pauvreté des personnes de plus de 65 ans, ventilé par régime, par genre et par quintile de pension;

2° les effets spécifiques sur les travailleurs à temps partiel, les carrières interrompues, les aidants proches et les personnes en incapacité de travail;

3° l’évolution du niveau moyen des pensions par rapport aux rémunérations des actifs.

Ce rapport est soumis pour avis à l’Institut pour l’égalité des femmes et des hommes préalablement à son dépôt à la Chambre des représentants.”

C) Art. 45/1 (nouveau)

Dans le livre 4, titre III, insérer un article 45/1, rédigé comme suit:

“Art. 45/1. Dans les deux ans suivant l’entrée en vigueur du présent livre, le gouvernement transmet à la Chambre des représentants un rapport d’évaluation portant sur les effets sociaux, générés et distributifs des dispositions qu’il contient. Ce rapport, établi sur la base des simulations du Service fédéral des pensions, examine notamment:

1° l’impact sur le risque de pauvreté des personnes de plus de 65 ans, ventilé par régime, par genre et par quintile de pension;

2° les effets spécifiques sur les travailleurs à temps partiel, les carrières interrompues, les aidants proches et les personnes en incapacité de travail;

3° l’évolution du niveau moyen des pensions par rapport aux rémunérations des actifs.

Voordat het verslag bij de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt ingediend, wordt het voor advies voorgelegd aan het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.”

D) Art. 50/1 (nieuw)

In boek 5, titel I, hoofdstuk 2, een artikel 50/1 invoegen, luidende:

“Art. 50/1. Binnen de twee jaar na de inwerkingtreding van dit boek legt de regering aan de Kamer van volksvertegenwoordigers een evaluatieverslag voor over de maatschappelijke, per gender uitgesplitste en distributieve effecten van de erin vervatte bepalingen. Dat verslag, dat op basis van de simulaties van de Federale Pensioendienst wordt opgesteld, onderzoekt inzonderheid:

1° de impact op het armoederisico voor wie ouder is dan 65, uitgesplitst per stelsel, gender en pensioenkwintiel;

2° de specifieke effecten van de hervorming op deeltijdwerkers, op wie een onderbroken loopbaan heeft, op mantelzorgers en op wie arbeidsongeschikt is;

3° de evolutie van het gemiddelde pensioenbedrag in vergelijking met de verloning van de beroepsactieven.

Voordat het verslag bij de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt ingediend, wordt het voor advies voorgelegd aan het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.”

Ce rapport est soumis pour avis à l’Institut pour l’égalité des femmes et des hommes préalablement à son dépôt à la Chambre des représentants.”

D) Art. 50/1 (nouveau)

Dans le livre 5, titre Ier, chapitre 2, insérer un article 50/1, rédigé comme suit:

“Art. 50/1. Dans les deux ans suivant l’entrée en vigueur du présent livre, le gouvernement transmet à la Chambre des représentants un rapport d’évaluation portant sur les effets sociaux, genrés et distributifs des dispositions qu’il contient. Ce rapport, établi sur la base des simulations du Service fédéral des pensions, examine notamment:

1° l’impact sur le risque de pauvreté des personnes de plus de 65 ans, ventilé par régime, par genre et par quintile de pension;

2° les effets spécifiques sur les travailleurs à temps partiel, les carrières interrompues, les aidants proches et les personnes en incapacité de travail;

3° l’évolution du niveau moyen des pensions par rapport aux rémunérations des actifs.

Ce rapport est soumis pour avis à l’Institut pour l’égalité des femmes et des hommes préalablement à son dépôt à la Chambre des représentants.”

E) Art. 77/1 (nieuw)

In boek 6, titel III, een artikel 77/1 invoegen, luidende:

“Art. 77/1. Binnen de twee jaar na de inwerkingtreding van dit boek legt de regering aan de Kamer van volksvertegenwoordigers een evaluatieverslag voor over de maatschappelijke, per gender uitgesplitste en distributieve effecten van de erin vervatte bepalingen. Dat verslag, dat op basis van de simulaties van de Federale Pensioendienst wordt opgesteld, onderzoekt inzonderheid:

1° de impact op het armoederisico voor wie ouder is dan 65, uitgesplitst per stelsel, gender en pensioenkwintiel;

2° de specifieke effecten van de hervorming op deeltijdwerkers, op wie een onderbroken loopbaan heeft, op mantelzorgers en op wie arbeidsongeschikt is;

3° de evolutie van het gemiddelde pensioenbedrag in vergelijking met de verloning van de beroepsactieven.

Voordat het verslag bij de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt ingediend, wordt het voor advies voorgelegd aan het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.”

F) Art. 81/1 (nieuw)

In boek 7, titel II, een artikel 81/1 invoegen, luidende:

“Art. 81/1. Binnen de twee jaar na de inwerkingtreding van dit boek legt de regering aan de Kamer van volksvertegenwoordigers een evaluatieverslag voor over de maatschappelijke, per gender uitgesplitste en distributieve effecten van de erin vervatte bepalingen. Dat verslag, dat op basis van de simulaties van de Federale Pensioendienst wordt opgesteld, onderzoekt inzonderheid:

E) Art. 77/1 (nouveau)

Dans le livre 6, titre III, insérer un article 77/1, rédigé comme suit:

“Art. 77/1. Dans les deux ans suivant l’entrée en vigueur du présent livre, le gouvernement transmet à la Chambre des représentants un rapport d’évaluation portant sur les effets sociaux, genrés et distributifs des dispositions qu’il contient. Ce rapport, établi sur la base des simulations du Service fédéral des pensions, examine notamment:

1° l’impact sur le risque de pauvreté des personnes de plus de 65 ans, ventilé par régime, par genre et par quintile de pension;

2° les effets spécifiques sur les travailleurs à temps partiel, les carrières interrompues, les aidants proches et les personnes en incapacité de travail;

3° l’évolution du niveau moyen des pensions par rapport aux rémunérations des actifs.

Ce rapport est soumis pour avis à l’Institut pour l’égalité des femmes et des hommes préalablement à son dépôt à la Chambre des représentants.”

F) Art. 81/1 (nouveau)

Dans le livre 7, titre II, insérer un article 81/1, rédigé comme suit:

“Art. 81/1. Dans les deux ans suivant l’entrée en vigueur du présent livre, le gouvernement transmet à la Chambre des représentants un rapport d’évaluation portant sur les effets sociaux, genrés et distributifs des dispositions qu’il contient. Ce rapport, établi sur la base des simulations du Service fédéral des pensions, examine notamment:

1° de impact op het armoederisico voor wie ouder is dan 65, uitgesplitst per stelsel, gender en pensioenkwintiel;

2° de specifieke effecten van de hervorming op deeltijdwerkers, op wie een onderbroken loopbaan heeft, op mantelzorgers en op wie arbeidsongeschikt is;

3° de evolutie van het gemiddelde pensioenbedrag in vergelijking met de verloning van de beroepsactieven.

Voordat het verslag bij de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt ingediend, wordt het voor advies voorgelegd aan het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.”

G) Art. 134/1 (nieuw)

In boek 8, titel II, een artikel 134/1 invoegen, luidende:

“Art. 134/1. Binnen de twee jaar na de inwerkingtreding van dit boek legt de regering aan de Kamer van volksvertegenwoordigers een evaluatieverslag voor over de maatschappelijke, per gender uitgesplitste en distributieve effecten van de erin vervatte bepalingen. Dat verslag, dat op basis van de simulaties van de Federale Pensioendienst wordt opgesteld, onderzoekt inzonderheid:

1° de impact op het armoederisico voor wie ouder is dan 65, uitgesplitst per stelsel, gender en pensioenkwintiel;

2° de specifieke effecten van de hervorming op deeltijdwerkers, op wie een onderbroken loopbaan heeft, op mantelzorgers en op wie arbeidsongeschikt is;

3° de evolutie van het gemiddelde pensioenbedrag in vergelijking met de verloning van de beroepsactieven.

Voordat het verslag bij de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt ingediend, wordt het voor advies voorgelegd aan het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.”

1° l'impact sur le risque de pauvreté des personnes de plus de 65 ans, ventilé par régime, par genre et par quintile de pension;

2° les effets spécifiques sur les travailleurs à temps partiel, les carrières interrompues, les aidants proches et les personnes en incapacité de travail;

3° l'évolution du niveau moyen des pensions par rapport aux rémunérations des actifs.

Ce rapport est soumis pour avis à l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes préalablement à son dépôt à la Chambre des représentants.”

G) Art. 134/1 (nouveau)

Dans le livre 8, titre II, insérer un article 134/1, rédigé comme suit:

“Art. 134/1. Dans les deux ans suivant l'entrée en vigueur du présent livre, le gouvernement transmet à la Chambre des représentants un rapport d'évaluation portant sur les effets sociaux, genrés et distributifs des dispositions qu'il contient. Ce rapport, établi sur la base des simulations du Service fédéral des pensions, examine notamment:

1° l'impact sur le risque de pauvreté des personnes de plus de 65 ans, ventilé par régime, par genre et par quintile de pension;

2° les effets spécifiques sur les travailleurs à temps partiel, les carrières interrompues, les aidants proches et les personnes en incapacité de travail;

3° l'évolution du niveau moyen des pensions par rapport aux rémunérations des actifs.

Ce rapport est soumis pour avis à l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes préalablement à son dépôt à la Chambre des représentants.”

H) Art. 140/1 (nieuw)

In boek 9, titel II, een artikel 140/1 invoegen, luidende:

“Art. 140/1. Binnen de twee jaar na de inwerkingtreding van dit boek legt de regering aan de Kamer van volksvertegenwoordigers een evaluatieverslag voor over de maatschappelijke, per gender uitgesplitste en distributieve effecten van de erin vervatte bepalingen. Dat verslag, dat op basis van de simulaties van de Federale Pensioendienst wordt opgesteld, onderzoekt inzonderheid:

1° de impact op het armoederisico voor wie ouder is dan 65, uitgesplitst per stelsel, gender en pensioenkwintiel;

2° de specifieke effecten van de hervorming op deeltijdwerkers, op wie een onderbroken loopbaan heeft, op mantelzorgers en op wie arbeidsongeschikt is;

3° de evolutie van het gemiddelde pensioenbedrag in vergelijking met de verloning van de beroepsactieven.

Voordat het verslag bij de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt ingediend, wordt het voor advies voorgelegd aan het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.”

I) Art. 156/1 (nieuw)

In boek 10, titel IV, een nieuw artikel 156/1 invoegen, luidende:

“Art. 156/1. Binnen de twee jaar na de inwerkingtreding van dit boek legt de regering aan de Kamer van volksvertegenwoordigers een evaluatieverslag voor over de maatschappelijke, per gender uitgesplitste en distributieve effecten van de erin vervatte bepalingen. Dat verslag, dat op basis van de simulaties van de Federale Pensioendienst wordt opgesteld, onderzoekt inzonderheid:

H) Art. 140/1 (nouveau)

Dans le livre 9, titre II, insérer un article 140/1, rédigé comme suit:

“Art. 140/1. Dans les deux ans suivant l’entrée en vigueur du présent livre, le gouvernement transmet à la Chambre des représentants un rapport d’évaluation portant sur les effets sociaux, genrés et distributifs des dispositions qu’il contient. Ce rapport, établi sur la base des simulations du Service fédéral des pensions, examine notamment:

1° l’impact sur le risque de pauvreté des personnes de plus de 65 ans, ventilé par régime, par genre et par quintile de pension;

2° les effets spécifiques sur les travailleurs à temps partiel, les carrières interrompues, les aidants proches et les personnes en incapacité de travail;

3° l’évolution du niveau moyen des pensions par rapport aux rémunérations des actifs.

Ce rapport est soumis pour avis à l’Institut pour l’égalité des femmes et des hommes préalablement à son dépôt à la Chambre des représentants.”

I) Art. 156/1 (nouveau)

Dans le livre 10, titre IV, insérer un article 156/1, rédigé comme suit:

“Art. 156/1. Dans les deux ans suivant l’entrée en vigueur du présent livre, le gouvernement transmet à la Chambre des représentants un rapport d’évaluation portant sur les effets sociaux, genrés et distributifs des dispositions qu’il contient. Ce rapport, établi sur la base des simulations du Service fédéral des pensions, examine notamment:

1° de impact op het armoederisico voor wie ouder is dan 65, uitgesplitst per stelsel, gender en pensioenkwintiel;

2° de specifieke effecten van de hervorming op deeltijdwerkers, op wie een onderbroken loopbaan heeft, op mantelzorgers en op wie arbeidsongeschikt is;

3° de evolutie van het gemiddelde pensioenbedrag in vergelijking met de verloning van de beroepsactieven.

Voordat het verslag bij de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt ingediend, wordt het voor advies voorgelegd aan het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.”

J) Art. 164/1 (nieuw)

In boek 11, hoofdstuk 2 een artikel 164/1 invoegen, luidende:

“Art. 164/1. Binnen de twee jaar na de inwerkingtreding van dit boek legt de regering aan de Kamer van volksvertegenwoordigers een evaluatieverslag voor over de maatschappelijke, per gender uitgesplitste en distributieve effecten van de erin vervatte bepalingen. Dat verslag, dat op basis van de simulaties van de Federale Pensioendienst wordt opgesteld, onderzoekt inzonderheid:

1° de impact op het armoederisico voor wie ouder is dan 65, uitgesplitst per stelsel, gender en pensioenkwintiel;

2° de specifieke effecten van de hervorming op deeltijdwerkers, op wie een onderbroken loopbaan heeft, op mantelzorgers en op wie arbeidsongeschikt is;

3° de evolutie van het gemiddelde pensioenbedrag in vergelijking met de verloning van de beroepsactieven.

Voordat het verslag bij de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt ingediend, wordt het voor advies voorgelegd aan het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.”

1° l'impact sur le risque de pauvreté des personnes de plus de 65 ans, ventilé par régime, par genre et par quintile de pension;

2° les effets spécifiques sur les travailleurs à temps partiel, les carrières interrompues, les aidants proches et les personnes en incapacité de travail;

3° l'évolution du niveau moyen des pensions par rapport aux rémunérations des actifs.

Ce rapport est soumis pour avis à l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes préalablement à son dépôt à la Chambre des représentants.”

J) Art. 164/1 (nouveau)

Dans le livre 11, chapitre 2, insérer un article 164/1, rédigé comme suit:

“Art. 164/1. Dans les deux ans suivant l'entrée en vigueur du présent livre, le gouvernement transmet à la Chambre des représentants un rapport d'évaluation portant sur les effets sociaux, genrés et distributifs des dispositions qu'il contient. Ce rapport, établi sur la base des simulations du Service fédéral des pensions, examine notamment:

1° l'impact sur le risque de pauvreté des personnes de plus de 65 ans, ventilé par régime, par genre et par quintile de pension;

2° les effets spécifiques sur les travailleurs à temps partiel, les carrières interrompues, les aidants proches et les personnes en incapacité de travail;

3° l'évolution du niveau moyen des pensions par rapport aux rémunérations des actifs.

Ce rapport est soumis pour avis à l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes préalablement à son dépôt à la Chambre des représentants.

In het verslag over dit boek wordt daarenboven voor het zelfstandigenstelsel nagegaan wat de gevolgen zijn van de nieuwe loopbaanvoorwaarden en van het systeem van vermindering en verhoging voor vrouwelijke zelfstandigen, meewerkende echtgenoten en zelfstandigen met een laag inkomen.”

K) Art. 168 (nieuw)

In boek 12, hoofdstuk 2, een artikel 168 invoegen, luidende:

“Art. 168. Binnen de twee jaar na de inwerkingtreding van dit boek legt de regering aan de Kamer van volksvertegenwoordigers een evaluatieverslag voor over de maatschappelijke, per gender uitgesplitste en distributieve effecten van de erin vervatte bepalingen. Dat verslag, dat op basis van de simulaties van de Federale Pensioendienst wordt opgesteld, onderzoekt inzonderheid:

1° de impact op het armoederisico voor wie ouder is dan 65, uitgesplitst per stelsel, gender en pensioenkwintiel;

2° de specifieke effecten van de hervorming op deeltijdwerkers, op wie een onderbroken loopbaan heeft, op mantelzorgers en op wie arbeidsongeschikt is;

3° de evolutie van het gemiddelde pensioenbedrag in vergelijking met de verloning van de beroepsactieven.

Voordat het verslag bij de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt ingediend, wordt het voor advies voorgelegd aan het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.”

VERANTWOORDING

Het wetsontwerp wordt ter stemming voorgelegd zonder dat de nochtans wettelijk verplichte armoede-impactanalyse werd bezorgd aan het Beheerscomité van de Federale Pensioendienst. De Raad van State heeft opgemerkt dat er onvoldoende gegevens beschikbaar zijn om de werkelijke financiële impact op de betrokkenen te beoordelen.

Le rapport relatif au présent livre examine en outre, pour le régime des travailleurs indépendants, l’impact des nouvelles conditions de carrière et du mécanisme de réduction et de majoration sur les femmes indépendantes, les conjoints aidants et les indépendants à faibles revenus.”

K) Art. 168 (nouveau)

Dans le livre 12, chapitre 2, insérer un article 168, rédigé comme suit:

“Art. 168. Dans les deux ans suivant l’entrée en vigueur du présent livre, le gouvernement transmet à la Chambre des représentants un rapport d’évaluation portant sur les effets sociaux, genrés et distributifs des dispositions qu’il contient. Ce rapport, établi sur la base des simulations du Service fédéral des pensions, examine notamment:

1° l’impact sur le risque de pauvreté des personnes de plus de 65 ans, ventilé par régime, par genre et par quintile de pension;

2° les effets spécifiques sur les travailleurs à temps partiel, les carrières interrompues, les aidants proches et les personnes en incapacité de travail;

3° l’évolution du niveau moyen des pensions par rapport aux rémunérations des actifs.

Ce rapport est soumis pour avis à l’Institut pour l’égalité des femmes et des hommes préalablement à son dépôt à la Chambre des représentants.”

JUSTIFICATION

Le projet de loi est soumis au vote sans que l’analyse d’impact sur la pauvreté légalement obligatoire n’ait été transmise au Comité de gestion du Service fédéral des pensions. Le Conseil d’État a relevé l’insuffisance des éléments disponibles pour apprécier l’impact financier réel sur les personnes concernées.

Het specifieke verslag over boek 11 is opgenomen in de transversale clausule in plaats van in een afzonderlijk amendement, om dubbel werk te voorkomen. Zoals voor de andere stelsels gelden de algemene criteria (armoede, gender, deeltijdwerk, onderbroken loopbanen) ook voor het zelfstandigenstelsel. Bijkomende criteria (vrouwelijke zelfstandigen, meewerkende echtgenoten, lage inkomens) voegen indicatoren toe die eigen zijn aan de structureel onderscheiden realiteiten van dat stelsel, zonder dat de algemene criteria die al onder de transversale clausule vallen hoeven te worden herhaald.

Le rapport spécifique au livre 11 est intégré dans la clause transversale plutôt que prévu par un amendement distinct, afin d'éviter tout doublon. Les critères généraux (pauvreté, genre, temps partiel, carrières interrompues) s'appliquent au régime des indépendants comme aux autres régimes. Les critères complémentaires (femmes indépendantes, conjoints aidants, revenus faibles) ajoutent des indicateurs propres aux réalités structurellement différentes de ce régime, sans répéter les critères généraux déjà couverts par la clause transversale.

Sarah Schlitz (Ecolo-Groen)
Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen)